

Vnější ekonomické vztahy

- **Historicky největší schodek běžného účtu platební bilance za 2. čtvrtletí 2007 zhoršil i jeho pololetní deficit**

Schodek běžného účtu platební bilance za 1. pololetí 2007 se proti stejnému období roku 2006 téměř zdvojnásobil. Důvodem byl zesílený odliv peněz v bilanci výnosů ve 2. čtvrtletí zapříčiněný mohutnou vlnou dividend. Zisky, které si touto formou stáhli zahraniční vlastníci zdejších společností do mateřských zemí, dosáhly jen za 2. čtvrtletí 43,5 mld. Kč a převýšily objem reinvestovaných zisků (33,7 mld. Kč) – k tomuto jevu došlo poprvé v roce 2006. Schodek běžného účtu české platební bilance byl vůbec nejhorším výsledkem, kterého bylo za druhá čtvrtletí dosaženo.

Deficit běžného účtu se tak za první polovinu roku meziročně zvětšil o 13,4 mld. Kč na 28,3 mld. Kč především vlivem bilance výnosů (-112,4 mld. Kč). Znamenalo to – i přes rychlý růst ekonomiky – mírné meziroční zhoršení vnější nerovnováhy. Nepříznivý vliv bilance výnosů (-112,4 mld.) nezvrátilo ani výrazné zlepšení výkonové bilance – zahraniční obchod zbožím v cenách FOB byl meziročně lepší o 26,5 mld. (+71,6 mld. Kč), bilance služeb o 4,7 mld. (+23,1 mld. Kč). Výsledek běžných převodů byl proti stejnému období roku 2006 čtyřikrát horší (-10,8 mld. Kč) a působil tak na běžný účet negativně. Přebytek výkonové bilance stoupl ze 4,1 % HDP na 5,5 % HDP.

Klíčový dopad, který měla bilance výnosů na zhoršení vnější nerovnováhy měřené deficitem běžného účtu, je patrný z výplat výnosů – ze země odešlo v 1. pololetí rekordních 185,5 mld. Kč, tj. o 50,4 mld. více než před rokem.

- **Přebytek na finančním účtu nižší při zlepšení sald přímých i portfoliových investic**

Pokud by měl přebytek na finančním účtu (+15,4 mld. Kč) pokrýt pololetní deficit běžného účtu, musel by být téměř dvakrát vyšší (z devizových rezerv bylo za pololetí čerpáno 7,7 mld. Kč). Jeho redukce, k níž podle pololetních dat v posledních dvou letech dochází, však nebyla v 1. pololetí 2007 způsobena zhoršením salda přímých či portfoliových investic – jejich vývoj byl v obou případech pozitivní. Naopak položka Ostatní investice, zahrnující dodavatelské a bankovní úvěry, depozita a podíly v mezinárodních neměnových organizacích, vykázala významné meziroční zhoršení (o 60,8 mld. na -31,9 mld. Kč) a měla tak rozhodující vliv na ztenčení přebytku na finančním účtu. Odliv kapitálu do zahraničí byl zde způsoben především krátkodobými investicemi obchodních bank (-73,1 mld. proti +27,1 mld. Kč v 1. pololetí 2006).

Příliv přímých zahraničních investic za 1. pololetí 2007 (68,1 mld. Kč) byl vyšší než za stejné období roku 2006 (52,8 mld. Kč). Investice českých firem v zahraničí však byly meziročně menší (10,2 mld. proti 18,3 mld. Kč za 1. pololetí 2006). Záporné saldo portfoliových investic (-5,6 mld. Kč) se zlepšilo, a to při zhruba stejných nákupech zahraničních cenných papírů rezidenty jako během pololetí 2006, ovšem při významnější redukci jejich závazků.

- **Vývoz zboží rostl rychleji než dovoz**

Vývoz rostl rychleji než dovoz (o 1,5 p. b.) nejen díky robustnímu ekonomickému růstu velkých rozvíjejících se ekonomik – kam ČR exportuje s nadprůměrnou dynamikou –, ale i nastartovanému růstu ekonomiky EU. Výrazné zlepšení bilance¹ se Slovenskem (o 13,7 mld. Kč) a Německem (o 8,4 mld. Kč) bylo celé pohlceno prohloubením schodku s Čínou (o 22,1 mld. Kč). Silný podíl si i přes svůj meziroční pokles udržoval export silničních vozidel s přebytkem 105,7 mld. Kč. Obchodní bilance ČR byla za leden až červen každý měsíc kladná, což byl vůbec poprvé zaznamenaný jev. Zahraniční obchod ovlivňovaly příznivě směnné relace, a to více v 1. čtvrtletí (s hodnotou 103,7) než ve 2. čtvrtletí (103,2) a rovněž meziroční pokles cen ropy (-4,5 %).

- **Cenová konkurenceschopnost české ekonomiky mírně poklesla**

Index reálného efektivního směnného kurzu koruny (REER) v 1. pololetí meziročně stoupl, což ukazuje na pokles mezinárodní konkurenceschopnosti české ekonomiky v nákladové oblasti. Tuto skutečnost vykazuje REER (na čtvrtletní bázi deflovaný deflátozem HDP se základním obdobím roku 2005) jak při vážení obratem

¹ Vývoz v cenách FOB, dovoz v cenách CIF.

zahraničního obchodu, tak i obratem za obchody s hlavními komoditami (skupiny SITC 5-8). Proti základnímu období, jímž je rok 2005, REER rovněž signalizuje tendenci k oslabování mezinárodní cenové konkurenceschopnosti české ekonomiky, což je jev logický, protože země se přesouvá z kategorie „low-cost economy“ do skupiny středně příjmových zemí EU měřeno HDP na obyvatele v paritě kupní síly.